

BOLETIN OFICIAL

DEL

Obispado de Osma.

SUMARIO.

Bendiciones de Su Santidad.—*Motu proprio* con nuevas disposiciones contra el Modernismo.—Conferencias Eclesiásticas: Cuestionario.

Bendiciones de Su Santidad.

Los sacerdotes que hicieron ejercicios espirituales en el Seminario Conciliar, en la primera tanda, elevaron á Nuestro Santísimo Padre Pío X el telegrama siguiente

Emmo. Card. Secretario Estado.—Vaticano.—Roma.

Noventa sacerdotes Oxomenses terminan ejercicios espirituales ofreciendo homenaje adhesión Santo Padre y protestando política anticlerical Gobierno.

OBISPO.

Y Su Santidad se dignó contestar por medio del Emmo Sr. Cardenal Secretario de Estado:

Spagna—Obispo Osma—Burgo Osma.

Santo Padre agradece homenaje bendice de todo corazón V. I. y Sacerdotes diócesis.

CARD. MERRY DEL VAL.

También los ejercitantes de la segunda tanda elevaron al Papa el homenaje y recibieron la respuesta que va á continuación:

Cardenal Secretario Estado—Vaticano—Roma.

Sacerdotes Oxomenses ocasión Ejercicios Espirituales renuevan Santísimo Padre sentimiento inquebrantable adhesión filial, protestan procedimientos y proyectos anticlericales gobierno, defenderán siempre beneméritas órdenes religiosas que aman y admiran.

OBISPO.

Spagna—Soria—Obispo—Burgo Osma.

En tan dolorosas circunstancias Su Santidad agradece Prelado y Sacerdotes Oxomenses filial homenaje amor adhesión enviando á todos con paternal afecto bendición Apostólica.

CARD. MERRY DEL VAL.

MOZU PROPRIO

Quo quaedam statuuntur leges ad Modernismi periculum
propulsandum

Sacrorum antistitum neminem latere arbitramur, vafferrimum hominum genus, modernistas, persona quam induerant illis detracta per encyclicas Litteras *Pascendi dominici gregis* (1), consilia pacis in Ecclesia turbandae non abjecisse. Haud enim intermiserunt novos aucupari et in clandestinum foedus ascire socios, cum iisque in christianae reipublicae venas opinionum sua-

(1) Dat. d. VIII Septembr. MCMVII.

rum virus inserere, editis libris comentariisque suppresso aut mentito scriptorum nomine. Haec audaciae maturitas, per quam tantus Nobis inustus est dolor si perlectis iterum memoratis Litteris Nostris consideretur attentius facile apparebit, ejus moris homines haud alios esse quam quos ibi descripsimus, adversarios eo magis timendos, quo propriiores; ministerio suo abutentes ut venenatam hamis escam imponant ad intercipiendos incautos, doctrinae speciem circumferentes, in qua errorum omnium summa continetur.

Hac lue diffluente per agri Domini partem, unde laetiores essent exspectandi fructus, quum omnium Antistitum est in catholicae fidei defensione laborare, summaque diligentia cavere, ne integritas divini depositi quidquam detrimenti capiat, tum ad Nos maxime pertinet Christi Servatoris imperata facere, qui Petro, cujus principatum, licet indigni, obtinemus, dixit: *Confirma fratres tuos*. Hac nempe de causa, hoc est, ut in praesenti dimicatione subeunda confirmetur bonorum animi, opportunum duximus memorati Nostri documenti sententias et praescripta referre hisce verbis expressa: «Vos oramus et obsecramus, ne in re tam gravi vigilantiam, diligentiam, fortitudinem vestram desiderari vel minimum patiamini. Quod vero a vobis petimus et expectamus, id ipsum et petimus aequae et expectamus a ceteris animarum pastoribus, ab educatoribus et magistris sacrae juventutis, imprimis autem a summis religiosarum familiarum magistris.

I. Ad studia quod attinet, volumus probeque mandamus ut philosophia scholastica studiorum sacrorum fundamentum ponatur. Utique, *si quid a doctoribus scholasticis vel nimia subtilitate quaesitum, vel parum considerate traditum: si quid cum exploratis posterioris aevi doctrinis minus cohaerens, vel denique quoquo modo non probabile; id nullo pacto in animo est aetati nostrae ad imitandum proponi* (1). Quod rei caput est, philosophiam scholasticam

(1) Leo XIII, Encycl. Aeterni Patris.

quum sequendam praescribimus, eam praecipue intelligimus quae a sancto Thoma Aquinate est tradita; de qua quidquid a Decessore Nostro sancitum est, id omne vigere volumus, et qua sit opus instauramus et confirmamus, stricteque ab universis servari jubemus. Episcoporum erit, sicubi in Seminariis neglecta haec fuerint, ea ut in posterum custodiantur urgere atque exigere. Eadem religiosorum Ordinum moderatoribus praecipimus. Magistros autem monemus ut rite hoc teneant, Aquinatem vel parum deserere, presertim in re metaphysica, non sine magno detrimento esse. *Parvus error in principio, sic vervis ipsius Aquinatis licet uti, est magnus in fine* (1).

Hoc ita posito philosophiae fundamento, theologicum aedificium extruatur diligentissime.—Theologiae studium, Venerabiles Fratres, quanta potestis ope provehite, ut clerici e seminariis egredientes praeclara illius existimatione magnoque amore imbuantur, illudque semper pro deliciis habeant. *Non in magna et multiplici disciplinarum copia quae menti veritatis cupidae obicitur, neminem latet sacram Theologiam ita principem sibi locum vindicare, ut vetus sapientum effatum sit, ceteris scientiis et artibus officium incumbere, ut ei inserviant ac velut ancillarum more famulentur* (2). Addimus heic, eos etiam Nobis laude dignos videri, qui, incolumi reverentia erga Traditionem et Patres ecclesiasticum magisterium, sapienti iudicio catholicisque usi normis (quod non aequè omnibus accidit) theologiam positivam, mutuato ab historia lumine, collustrare studeant. Major profecto quam antehac positivae theologiae ratio est habenda, id tamen sic fiat, ut nihil scholastica detrimenti capiat, iique reprehendantur utpote qui modernistarum rem gerunt, quicumque positivam sic extollunt ut scholasticam theologiam despiciere videantur.

(1) De Ente et Essentia, proem.

(2) Leo XIII, Litt. ap. X dec. MDCCCLXXXIX.

De profanis vero disciplinis satis sit revocare quae Decessor Noster sapientissime dixit: *In rerum etiam naturalium consideratione strenue adlaboretis: quo in genere nostrorum temporum ingeniose inventa et utiliter ausa, sicut jure admirantur aequales sic posterius perpetua commendatione et laude celebrabunt* (1). Id tamen nullo sacrorum studiorum damno; quod idem Decessor Noster gravissimis hisce verbis monuit: *Quorum causam errorum, si quis diligentius investigaverit, in eo potissimum sitam esse intelligat, quod nostris hisce temporibus, quanto rerum naturalium studia vehementius fervent, tanto magis severiores altioresque disciplinae defloruerint: quaedam enim fere in oblivione hominum conticescunt, quaedam remisse leviterque tractantur, et quod indignius est, splendore pristinae dignitatis deleta, pravitate sententiarum et immanibus opinionum portentis inficiuntur* (2). Ad hanc igitur legem naturalium disciplinarum studia in sacris seminariis temperari volumus.

II. His omnibus praeceptionibus tum Nostris tum Decessoris Nostri oculos adjici oportet, quum de Seminariorum vel Universitatum catholicarum moderatoribus et magistris eligendis agendum erit. Quicumque modo quopiam modernismo imbuti fuerint, ii, nullo habito rei cujusvis respectu tum a regendi tum a docendi munere arceantur; eo si jam funguntur, removeantur: item qui modernismo clam aperteve favent, aut modernistas laudando eorumque culpam excusando, aut Scholasticam et Patres et Magisterium ecclesiasticum carpendo; aut ecclesiasticae potestati, in quocumque ea demum sit, obedientiam detrectando: item qui in historica re, vel archeologica, vel biblica nova student; item qui sacras negligunt disciplinas, aut profanas anteponeere videntur.—Hoc in negotio, Venerabiles Fratres, praesertim in magistrorum delec-

(1) Alloc. *Pergratus Nobis* ad scientiar. cultores, VII martii MDCCCLXXX.

(2) Alloc., ut supra.

tu, nimia nunquam erit animadversio et constantia; ad doctorum enim exemplum plerumque componuntur discipuli. Quare, officii conscientia freti, prudenter hac in re et fortiter agitote. Pari vigilantia et severitate ii sunt cognoscendi ac deligendi, qui sacris initiari postulent. Procul, procul esto a sacro ordine novitatum amor: superbos et contumaces animos odit Deus! Theologiae laurea nullus in posterum donetur, qui statum curriculum in scholastica philosophia antea non elaboraverit. Quod si donetur, inaniter donatus esto. Quae de celebrandis Universitatibus Sacrum Consilium Episcoporum et Religiosorum negotiis praepositum clericis Italiae tum saecularibus tum regularibus praecipit anno MDCCCXCVI; ea ad nationes omnes posthac pertinere decernimus. Clerici et sacerdotes qui catholicae cuipiam Universitati vel Instituto item catholico nomen dederint, disciplinas, de quibus magisteria in his fuerint, in civili Universitate ne ediscant. Sicubi id permissum, in posterum ut ne fiat edicimus. Episcopi, qui huiusmodi Universitatibus vel Institutis moderandis praesunt, curent diligentissime ut quae hactenus imperavimus, ea constanter serventur.

III. Episcoporum pariter officium est modernistarum scripta quaeve modernismum olent provehantque, si in lucem edita, ne legantur cavere; si nondum edita, ne edantur prohibere. Item libri omnes, ephemerides, commentaria quaevis huius generis neve adolescentibus in seminariis neve auditoribus in Universitatibus permittantur: non enim minus haec nocitura quam quae contra mores conscripta; immo etiam magis, quod christianae vitae initia vitiant. Nec secus iudicandum est de quorundam catholicorum scriptionibus, hominum ceteroque non malae mentis, sed qui theologicae disciplinae expertes ac recentiori philosophia imbuti, hanc cum fide componere nituntur et ad fidei, ut inquiunt, utilitates transferre. Hae, quia nullo metu versantur ob auctorum nomen bonamque existimatio-

nem, plus periculi afferunt ut sensim ad modernissimum quis vergat.

Generatim vero, Venerabiles Fratres, ut in re tam gravi praecipiamus, quicumque in vestra uniuscujusque dioecesi prostant libri ad legendum perniciosi, ii ut exulent fortiter contendite, solemni etiam interdictione usu. Etsi enim Apostolica Sedes ad hujusmodi scripta e medio tollenda omnem operam impendat; adeo tamen jam numero crevere, ut vix notandis omnibus pares sint vires. Ex quo fit, ut serior quandoque paretur medicina, quum per longiores moras malum invaluit. Volumus igitur ut sacrorum Antistites, omni metu abjecto, prudentia carnis deposita, malorum clamoribus posthabitis, suaviter quidem sed constanter suas quisque partes suscipiant; memores quae Leo XIII in Constitutione apostolica *Officiorum ac munerum* (1) praescribebat; *Ordinarii etiam tamquam Delegati Sedis Apostolicae, libros aliaque scripta noxia in sua dioecesi edita vel diffusa proscribere et e manibus fidelium auferre studeant.* Jus quidem his verbis tribuitur sed etiam officium mandatur. Ne quispiam hoc munus officii implevisse autumet, si unum alterumve librum ad Nos detulerit, dum alii bene multi dividi passim ac pervulgari sinuntur. Nihil autem vos teneat, Venerabiles Fratres, quod forte libri alicuius auctor ea sit alibi facultate donatus, quam vulgo *Imprimatur* appellant; tum quia simulata esse possit, tum quia vel negligentius data vel benignitate nimia nimiae fiducia de auctore concepta, quod forte postremum in Religiosorum ordinibus aliquando evenit. Accedit quod, sicut non idem omnibus convenit cibus, ita libri qui altero in loco sint innocentes, nocentes in altero ob rerum complexus esse queunt. Si igitur Episcopus, audita prudentum sententia, horum etiam librorum aliquem in sua dioecesi notandum censuerit, potestatem ultro facimus immo et

(1) XXV jan, MDCCCXCVII.

officium mandamus. Res utique decenter fiat, prohibitionem, si sufficiat, ad clerum unum coercendo: integro tamen bibliopolarum catholicorum officio libros ab Episcopo notatos minime venales habendi. Et quoniam de his sermo incidit, vigilant Episcopi ne lucri cupiditate, malam librarii mercentur mercem; certe in aliquorum indicibus modernistarum libri abunde nec parva cum laude proponuntur. Hos, si obedientiam detrectent, Episcopi, monitione praemissa, bibliopolarum catholicorum titulo privare ne dubitent: item potioreque jure si episcopales audiant: qui vero pontificio titulo ornantur, eos ad Sedem Apostolicam deferant. Universis demum in memoriam revocamus, quae memorata apostolica Constitutio *Officiorum* habet, articulo XXVI: «Omnes, qui facultatem apostolicam consecuti sunt legendi et retinendi libros prohibitos, nequeunt ideo legere et retinere libros quoslibet aut ephemerides ab Ordinariis locorum proscriptas, nisi eis in apostolico indulto expressa facta fuerit potestas legendi ac retinendi libros a quibuscumque damnatos».

IV. Nec tamen pravorum satis est lectionem impedire ac venditionem: editionem etiam prohiberi oportet. Ideo edendi facultatem Episcopi severitate summa impertiant. Quoniam vero magno numero ea sunt ex Constitutione *Officiorum* quae Ordinarii permissionem ut edantur postulent, nec ipse per se Episcopus praecognoscere universa potest; in quibusdam dioecesibus ad cognitionem faciendam censores ex officio sufficienti numero destinantur. Hujusmodi censorum institutum laudamus quam maxime: illudque ut ad omnes dioeceses propagetur non hortamur modo sed omnino praescribimus. In universis igitur curiis episcopalibus censores ex officio adsint, qui edenda cognoscant; hi autem e gemino clero eligantur, aetate, eruditione, prudentia commendati, quique in doctrinis probandis improbandisque medio tutoque itinere eant. Ad illos scriptorum cognitio deferatur, quae ex articulis XLI et

XLII memoratae constitutionis previo subsunt examini. Censor sententiam scripto dabit. Ea si faverit, Episcopus potestatem edendi faciet per verbum *Imprimatur*, cui tamen proponetur formula *Nihil obstat*, adscripto censoris nomine. In Curia Romana, non secus ac in coeteris omnibus, censores ex Officio instituantur. Eos, audito prius Cardinali in Orbe Pontificis Vicario, tum vero annuente ac probante ipso Pontifice Maximo, Magister sacri Palatii Apostolici designabit.

Hujus erit ad scripta singula cognoscenda censorem destinare. Editionis facultas ab eodem Magistro dabitur necnon a Cardinali Vicario Pontificis vel Antistite ejus vices gerente, praemissa, prout supra diximus, approbationis formula adjectoque nomine censoris. Extraordinariis tantum in adjunctis ac per quam raro, prudenti Episcopi arbitrio, censoris mentio intermitteri poterit. Auctoribus censoris nomen patebit nunquam, antequam hic faventem sententiam ediderit: ne quid molestiae censori exhibeatur vel dum scripta cognoscit, vel si editionem non probarit. Censores e religiosorum familiis nunquam eligantur, nisi prius moderatoris provinciae secreto sententia audiatur; is autem de eligendi moribus, scientia et doctrinae integritate pro officii conscientia testabitur. Religiosorum moderatores de gravissimo officio monemus nunquam sinendi aliquid a suis subditis typis edi, nisi prius ipsorum et Ordinarii facultas intercesserit. Postremum edicimus et declaramus, censoris titulum, quo quis ornatur, nihil valere prorsus nec unquam posse afferri ad privatas ejusdem opiniones firmandas.

His universe dictis, nominatim servari diligentius praecipimus, quae articulo XLII Constitutionis *Officiorum* in haec verba edicuntur: *Viri e clero saeculari prohibentur quominus absque praevia Ordinariorum venia diaria vel folia periodica moderanda suscipiant*. Qua si qui venia perniciosè utantur, ea, moniti primum, priventur.

Ad sacerdotes quod attinet, qui *correspondentium* vel

collaboratorum nomine vulgo veniunt, quoniam frequentius evenit eos in ephemeridibus vel commentariis scripta edere modernismi labe infecta; videant Episcopi ne quid hi, contra quam siverint, moliantur, datamque potestatem, si oportet retractent. Idipsum ut religiosorum moderatores praestent gravissime admoneamus: qui si negligentius agant, Ordinarii auctoritate Pontificis Maximi provideant. Ephemerides et commentaria, quae a catholicis scribuntur, quoad fieri possit, censorem designatum habeant. Hujus officium erit folia singula vel libellos, postquam sint edita, integre attenteque perlegere: si quid dictum periculose fuerit id in sequenti folio vel libello corrigendum injungat. Eadem porro Episcopis facultas esto, etsi censor forte faverit.

V. *Congressus publicosque coetus jam supra memoravimus, utpote in quibus suas modernistae opiniones tueri palam ac propagare student. Sacerdotum conventus Episcopi in posterum haberi ne siverint, nisi rarissime. Quod si siverint, ea tantum lege sinant, ut nulla fiat rerum tractatio quae ad Episcopos Sedemve Apostolicam pertinent; ut nihil proponatur vel postuletur, quod sacrae potestatis occupationem inferat; ut quidquid modernismum sapit quidquid presbyterianismum vel laicismum, de eo penitus sermo conticescat. Coetibus ejusmodi, quos singulatim, scripto, aptaque tempestate permitti oportet, nullus ex alia dioecesi sacerdos intersit, nisi litteris sui Episcopi commendatus. Omnibus autem sacerdotibus animo ne excidanti quae Leo XIII gravissime commendavit: *Sancta sit apud sacerdotes Antistitum suorum auctoritas: pro certo habeant sacerdotale munus nisi sub magisterio Episcoporum exerceatur, neque sanctum, nec satis utile, neque honestum futurum* (1).*

VI. Sed enim; Venerabiles Fratres, quid juverit jussa a Nobis praeceptionesque dari, si non haec rite constanterque servantur? Id ut feliciter pro votis cedat, visum

(1) Litt. Encycl. *Nobilissima*, VIII febr. MDCCCLXXXIV.

est ad universas dioeceses proferre, quod Umbrorum Episcopi, (1) ante annos plures, pro suis prudentissime decreverunt. «Ad errores, sic illi, jam diffusos expellendos atque ad impediendum quominus ulterius divulgentur, aut adhuc extent impietatis magistri per quos perniciosi perpetuentur effectus, qui ex illa divulgatione manarunt; sacer Conventus, sancti Caroli Borromaei vestigiis inhaerens, institui in unaquaque dioecesi decernit probatorum utriusque cleri consilium, cujus sit pervigilare an et quibus artibus novi errores serpent aut disseminentur atque Episcopum de hisce docere, ut collatis consiliis remedia capiat, quibus id mali ipso suo initio extinguere possit, ne ad animarum perniciem magis magisque difundatur, vel quod pejus est in dies confirmetur et crescat.» Tale igitur consilium quod *a vigilantia* dici placet, in singulis dioecibus institui quamprimum decernimus. Viri, qui in illud adsciscantur, eo fere modo cooptabuntur, quo supra de censoribus statuimus. Altero quoque mense statoque die cum Episcopo convenient; quae tractarint decreverint, ea arcani lege custodiunt. Officii munere haec sibi demandata habeant. Modernismi indicia ac vestigia tam in libris quam in magisteriis pervestigant vigilantiter; pro cleri iuventaeque incolumitate, prudenter sed prompte et efficaciter praescribant. Vocum novitate caveant, meminerintque Leonis XIII monita: «Probari non posse in catholicorum scriptis eam dicendi rationem quae, pravae novitati studens, pietatem fidelium ridere videantur, loquaturque novum christianae vitae ordinem, novas Ecclesiae praeceptiones, nova moderni animi desideria, novam socialem cleri vocationem, novam christianam humanitatem, aliaque id genus multa (2).» Haec in libris praelectionibusque ne patiantur.

(1) Act. Conss. Epp. Umbriae, Novembri MDCCCXLIX, tit, II art. 6.

(2) Instruct. S. C. NN. EE. EE. XXVII janu. MCMII.

Libros ne negligent, in quibus piae cujusque loci traditiones aut sacrae Reliquiae tractantur.

Neu sinant ejusmodi quaestiones agitari in ephemeridibus vel in commentariis fovendae pietati destinatis, nec verbis ludibrium aut despectum sapientibus, nec stabilibus sententiis, praesertim, ut fere accidit, si quae affirmantur probabilitatis fines non excedunt vel praejudicatis nituntur opinionibus. De sacris Reliquiis haec teneantur. Si Episcopi, qui uni in hac re possunt, certo norint Reliquiam esse subditiciam, fidelium culto removeant. Si reliquiae cujuspian auctoritatis, ob civiles forte perturbationes vel alio quovis casu, interierint; ne publice ea proponantur nisi rite ab Episcopo recognita. Praescriptionis argumentum vel fundatae praesumptionis tunc tantum valebit, si cultus antiquitate commendetur, nimirum pro decreto, anno MDCCCXCVI a sacro Consilio indulgentiis sacrisque Reliquis cognoscendis edito, quo dicitur: «Reliquias antiquas conservandas esse in ea veneratione in qua hactenus fuerunt, nisi in casu particulari certa adsint argumenta eas falsas vel supposititias esse». Quum autem de piis traditionibus judicium fuerit, illud meminisse oportet: Ecclesiam tanta in hac re uti prudentia, ut traditiones ejusmodi ne scripto narrari permittat nisi cautione multa adhibita praemissaque declaratione ab Urbano VIII sancita; quod etsi rite fiat, non tamen facti veritatem adserit, sed, nisi humana ad credendum argumenta desint, credi modo non prohibet. Sic plane sacrum Consilium legitimis ritibus tuendis abhinc annis triginta, edicebat: «Ejusmodi apparitiones seu revelationes neque approbatas neque dammatas ab Apostolica Sede fuisse, sed tantum permissas tamquam pie credendas fide solum humana, juxta traditionem quam ferunt, idoneis etiam testimoniis ac monumentis confirmatam (1).»

(1) Decret. II majii MDCCCLXXVII.

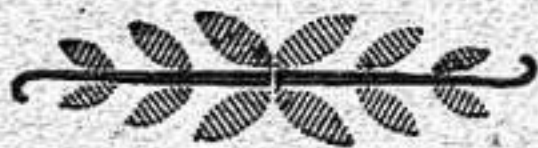
Hoc qui teneat, metu omni vacabit. Nam apparitionis cujusvis religio prout factum ipsum spectat et *relativa* dicitur, conditionem semper habet implicitam de veritate facti: prout vero *absoluta* est, semper in veritate nititur, fertur enim in personas ipsas Sanctorum qui honorantur. Similiter de Reliquiis affirmandum. Illud demum Consilio vigilantiae demandamus, ut ad socialia instituta, itemque ad scripta quaevis de re sociali assidue ac diligenter adjiciant oculos, ne quid in illis modernismi lateat, sed Romanorum Pontificum praeceptionibus respondeant.

VII. Haec quae praecipimus ne forte oblivioni dentur, volumus et mandamus ut singularum diecesum Episcopi, anno exacto ab editione praesentium litterarum, postea vero tertio quoque anno, diligenti ac jurata enarratione referant ad Sedem Apostolicam de his quae hac Nostra Epistola decernuntur, itemque de doctrinis quae in clero vigent, praesertim autem in Seminariis ceterisque catholicis institutis, iis non exceptis quae ordinarii auctoritati non subsunt. Idipsum Moderatoribus generalibus ordinum religiosorum pro suis alumniis injungimus.

His quae plane confirmamus omnia sub poena temeratae conscientiae adversus eos, qui dicto audientes esse renuerint, peculiariter quaedam adjicimus, quae ad sacrorum alumnos in Seminariis degentes et ad instituti religiosi tirones referuntur. In Seminariis quidem oportet partes omnes institutionis eo tandem aliquando conspirent ut dignus tali nomine formetur sacerdos. Nec enim existimare licet ejusmodi contubernia studiis dumtaxat aut pietati patere. Utraque re institutio tota coalescit, suntque ipsa tamquam palaestrae ad sacram Christi militiam diuturna praeparatione fingendam. Ex iis igitur ut acies optime instructa prodeat, omnino sunt duae res necessariae, doctrina ad cultum mentis, virtus ad perfectionem animi. Altera postulat ut alumna sacrorum juvenus iis

artibus apprime erudiatur quae cum studiis rerum divinarum, arctiorem habent cognationem; alteram singularem exigit virtutis constantiaeque praestantiam. Videant ergo moderatores disciplinae et pietatis, quam de se quisque spem injicient alumni, introspiciantque singulorum quae sit indoles; utrum suo ingenio plus aequo indulgeant, aut spiritus profanos videantur sumere, sintne ad parendum dociles, in pietatem proni, de se non alte sentientes, disciplinae retinentes; rectone sibi fine proposito, an humanis ducti rationibus ad sacerdotii dignitatem contendant; utrum denique convenienti vitae sanctimonia doctrinaque polleant; aut certe, si quid horum desit, sincero promptoque animo conentur acquirere. Nec nimium difficultatis habet investigatio; siquidem virtutum, quas diximus, defectum cito produnt et religionis officia ficto animo persoluta, et servata metus causa, non conscientiae voce, disciplina. Quam qui servili timore retineat, aut animi levitate contemptive frangat, is a spe sacerdotii sancte fungendi abest quam longissime. Haud enim facile creditur, domesticae disciplinae contemptorem a publicis Ecclesiae legibus minime discessurum. Hoc animo comparatum si quem deprehenderit sacri ephebei moderator, et si semel iterumque praemonitum, experimento facto per annum, intellexerit a consuetudine sua non recedere, eum sic expellat, ut neque a se neque ab ullo episcopo sit in posterum recipiendus.

(Prosequetur.)

CONFERENCIAS ECLESIASTICAS

AGENDA IN COLLATIONE XIV DIE XX OCTOBRIS ANNI 1910

QUAESTIO MORALIS

Secundum praeceptum quod et quid prohibet? Blasphemia quid, quotuplex et quod peccatum? Ad perfectam blasphemiam quid requiritur ratione actus? An sit blasphemia maledicere creaturis?

CASUS

Ricardus se accusat in confessione pluries blasphemare, sed non ex intentione Deo impropereandi, sed uxorem aut filios aliquando tantum objurgandi. Item cum post multas et inutiles promissiones de pecunia debita solvenda Petro factas, iterum se soluturum promittat fide honesti et nobilis viri, Petrus, ira permotus ob saepe promissum debitum solvendum et nunquam hactenus solutum, male dicere coepit Ricardi fidei, ajens: «Maledicta fides tua, quae semper fallitur et fallit: accidens superveniat te; daemon ipse arripiat te cum tua fide.» Petrus autem haec cogitans animo, statim ad confessarium accedit sese accusans, qui certe ait ei: Non possum te absolvere saltem nunc, nam Angelicus Doctor inquit, blasfemia est maximum peccatum; vade ergo et post mensem revertere. Quaeritur: An Ricardus sit reus blasphemiae in primo casu? an Petrus in secundo? Quid de blasphemia ex ira practice tenendum? an denique sit probanda agendi ratio confessarii?

QUAESTIO LITURGICA

Quid praescribitur in Titulo 4.º circa confessionem, Kyries, et Gloriam? Kyries in Missis privatis dici debet alternatim cum ministro vel a solo celebrante? Gloria quando dicenda quando vero non in Missa?

AGENDA IN COLLATIONE XV DIE XXVII OCTOBRIS

QUAESTIO MORALIS

Juramentum quid et quotuplex? Estne licitum et quae ad ejus essentiam seu validitatem et liceitatem requiruntur? Quae nam sit causa sufficiens ad jurandum, et an liceat jurare cum probabilitate veritatis?

CASUS

Senen saepe jurat ex ira dicendo: *per animam meam: puniat me Deus*. Tempore paschali confitetur, et a confessario acriter reprehenditur, quia hoc ait, est grave perjurium et proinde grave peccatum, ex quo aliquo die ab illo juramento abstinet, postea vero pergit jurando, ut antea. Alias, cum operam daret chartarum ludo, et ingentem pecuniae summam ob adversam fortunam male impenderet, juramentum emisit *non amplius ludendi*; verum a cognatis et amicis enixe rogatus, ludit certe sed sola recreationis causa. Demum in Tribunali juramento affirmavit centum aureos, quos Joannes Petro debebat, fuisse huic ab illo jam restitutos, quod non nisi assertionem noverat ipsius Joannis, amici sui, de cujus veracitate firmiter persuassus, nullam falsitatis suspicionem habere poterat. Quaeritur: Quid de juramento in ira prolato? Quid de juramento non ludendi? An in tertio casu Senen perjurus fuerit? Quid ergo ad casum?

QUAESTIO LITURGICA.

Quomodo oratio vel orationes in Missa sunt dicendae? Quando manus extendi vel jungi debeant in his legendis? Quando inclinandum est caput ad librum vel ad crucem et in quibus casibus vel nominibus?